

Η οικονομική κρίση και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (2)

«Εύκολα μπορείς να φέρεις βόλτα έναν λαό. Φτάνει μονάχα να του πεις ότι κινδυνεύει η χώρα και να καταγγείλεις όποιον διαφωνεί πως δεν είναι πατριώτης και πως εκθέτει τη χώρα σε κίνδυνο»

Χέρμαν Γκέρινγκ Πρωθυπουργός της Πρωσίας, επικεφαλής της Ναζιστικής Αεροπορίας

Οι μεγαλοδημοσιογράφοι – επιχειρηματίες των μεγάλων ιδιωτικών ΜΜΕ επιδίδονται τον τελευταίο καιρό σε μια άκρως ανιστόρητη και ιδιαιτέρως επικίνδυνη τακτική: Αναγορεύουν ως εθνικά ύποπτο ή ακόμη χειρότερα ως εχθρό του έθνους, όποιον και όποια δεν συμφωνεί με την προσέγγισή τους, δηλαδή με τα συμφέροντα των ιδιοκτητών των ΜΜΕ, των φίλων τους και των ιδίων. Είναι εδώ σαφές και δεν θα πρέπει να γίνονται παρανοήσεις, ότι με το μόνολογο στον οποίο επιδίδονται ασύστολα, με την μονόπλευρη παρουσίαση, αλλά και με τα τελείως αστήρικτα και μεροληπτικά «ρεπορτάζ», τις διαρροές «κύκλων» και με τις «φήμες» («πες, πες, πες ένα ψέμα στο τέλος κάτι θα μείνει» έλεγε ο Γκαίμπελς ο υπουργός προπαγάνδας των Ναζί) επιχειρούν έναν γνώριμο στη χώρα μας διαχωρισμό των κατοίκων της σε πατριώτες και ανθέλληνες. Αφού λοιπόν ορίζουν με τον παραπάνω τρόπο τι είναι «εθνικό» και αφού εξοβελίζουν την όποια διαμαρτυρία, πολύ δε περισσότερο την όποια απεργιακή κινητοποίηση ως «εθνικώς» ύποπτη, ενοχοποιούν όσους & όσες αντιτίθενται. Το ιδεώδες τους είναι εργαζόμενοι που αμείβονται με μισθούς Κίνας, που δεν απεργούν, δεν διαμαρτύρονται και που είναι κα-

νοποιημένοι και ευτυχιμένοι! Οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες δεν έχουν το δικαίωμα να διεκδικούν τα δικαιώματά τους, αφού αυτό αντιβαίνει στο «εθνικό» συμφέρον. Σ' αυτή τους την προσπάθεια είχαν και έχουν την αμέριστη αρωγή των γνωστών λαϊκιστών ακροδεξιών «μειντάνων», οι οποίοι έχουν στην κυριολεξία «καταλάβει» τις δημόσιες συχνοτήτες. Τα άτομα αυτά εφορμούν από αρκετά τοπικής ή περιφερειακής εμβέλειας κανάλια, όπου διαλαλούν την πρματείας τους (συνήθως βιβλία με τελείως αντιεπιστημονικό περιεχόμενο, τα οποία αναμασούν τα ίδια ευφάνταστα παραμύθια), ενώ παράλληλα φροντίζουν να σχολιάζουν και την επικαιρότητα «φρονιματίζοντας» το κοινό που διψάει για να ακούσει μια διαφορετική ενημέρωση, μια διαφορετική πρόταση. Αλλά και στους τηλεοπτικούς σταθμούς εθνικής εμβέλειας έχουν -εδώ και χρόνια - «πίσει στασίδι» και εκμεταλλεύονται την προνομιακή μεταχείριση που απολαμβάνουν για να προβάλουν μεγαλόφωνα και με απύθμενη θρασύτητα αστήρικτους – κατά κανόνα - ισχυρισμούς, ψέματα & ανοησίες, τόσο σε συζητήσεις σοβαροφανών εκπομπών, όσο και σε συναρθροίσεις κουσαστοπολιτικής ελαφρότητας. Η κατάσταση θα

άγγιζε τη γελοιότητα εάν δεν ήταν επικίνδυνη. Και είναι ιδιαίτερα επικίνδυνη, άσχετα με το γεγονός ότι στην Ελλάδα δεν έχει ακόμη (;) σημειωθεί έξαρση των λαϊκιστικών - ακροδεξιών - ναζιστικών κομμάτων. Κανένας άνθρωπος με δημοκρατική συνείδηση δεν θα πρέπει να υποτιμήσει ούτε το μέσο, ούτε τα πρόσωπα, ούτε και τα μηνύματα που προβάλλουν. Η τηλεόραση έχει τεράστια χειραγωγική δύναμη, αφού μπορεί & πλησιάζει ανθρώπους ανεξάρτητα από την ηλικία τους, την κοινωνική τους τάξη, το μορφωτικό τους επίπεδο, την εθνική τους προέλευση, τον τόπο διαμονής τους κλπ. Η τηλεόραση βρίσκει τους θεατές της στον καναπέ χαλαρούς, με επιθυμία ξεκούρασης, ξενοιασιάς και διασκέδασης και με τον πιο ανώδυνο τρόπο, μέσα από ταινίες ή μέσα από διασκεδαστικά προγράμματα, μπορεί να περάσει τα πιο επικίνδυνα και αντιδραστικά μηνύματα. Μια παρατήρηση των επιδράσεων που άσκησε στις κοινωνικές και στις πολιτικές απόψεις της τοπικής μας κοινωνίας η χρόνια έκθεση στην λαϊκιστική ακροδεξιά προπαγάνδα διαφόρων τηλεοπτικών κηρύκων του μίσους και της απανθρωπιάς, είναι ενδεικτική. Από ιστορική άποψη, η επιρροή των λαϊκιστικών / ακροδεξιών / ρατσιστικών / ναζιστικών κομμάτων παρουσιάζει –συνήθως- άνοδο μετά από περιόδους οικονομικών και κοινωνικών κρίσεων. Την οικονομική κρίση του μεσοπολέμου εκμεταλλεύτηκαν οι ναζιστές και οδήγησαν στις εκατόμβες των θυμάτων του δεύτερου Παγκόσμιου

Πόλεμου και στο όνειδος του Ολοκαυτώματος των Εβραίων και των Ρομ. Στα καθ' υμάς, την ίδια κρίση εκμεταλλεύτηκε ο Μεταξάς και απέλυσε την ελληνική δημοκρατία, ενώ την πολιτική κρίση των αρχών της δεκαετίας του 1960 χρησιμοποίησαν οι συνταγματαρχές για να εγκαθιδρύσουν το επτάχρονο δικτατορικό τους καθεστώς.

Στις μέρες μας, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες οι λαοί των οποίων δοκιμάζονται από πτώση του βιοτικού τους επιπέδου, το φαινόμενο επαναλαμβάνεται και η δύναμη των επικίνδυνων για τη δημοκρατία πολιτικών δυνάμεων αυξάνεται. Η «εθνικά υπέυθυνη στάση» έχει προς το παρόν αποτρέψει μια αντίστοιχη εξέλιξη στην Ελλάδα. Εντούτοις, παρότι ο φασισμός ως ιδεολογία δεν ευδοκίμησε στη χώρα μας ούτε κατά τη μεταξική περίοδο, ούτε και στη περίοδο της δικτατορίας των συνταγματαρχών (1967-1974), η καλλιέργεια κλίματος έλλειψης ανοχής στις διαφορετικές πολιτικές και κοινωνικές προσεγγίσεις και στις διαφορετικές ατομικές και πολιτισμικές επιλογές είναι άκρως επικίνδυνη. Επιπρόσθετα, η (επανεμφανισθείσα) συνολική απαξίωση της πολιτικής, το ανάθεμα κατά δικαίων και αδικών (όλοι τα παίρνουν όλοι είναι διεφθαρμένοι), σε συνδυασμό με τον άκρατο ατομικισμό (όλοι εναντίον όλων και ο καθένας για την πάρτη του) δημιουργούν μια εκρηκτική κατάσταση. Η κοινωνική αποστοργή για τις πολιτικές ελίτ, η δικαιολογημένη οργή για ανθρωπύπους που άλλα υποσχέθηκαν και άλλα έκαναν και

κάνουν, για ανθρώπους που είπαν ψέματα, που χρησιμοποίησαν τα δημόσια αξιώματα ως σκαλοπάτια σκανδαλώδους πλουτισμού, σε καμία περίπτωση, κατά την γνώ-

του Δημήτρη Θ. Ζάχου

μη του γράφοντα, δεν θα πρέπει να οδηγήσει στην αποστασιοποίηση από τα κοινά ή σε ανώδυνες δράσεις ακτιβιστικού περιεχόμενου για επιμέρους ζητήματα (χωρίς αυτό να σημαίνει ότι και οι τελευταίες δεν είναι επιθυμητές). Μια τέτοια πορεία «αμερικανοποίησης», δηλαδή παθητικοποίησης, αδρανολογίας, ατομικών διαδρομών και τελικά περιωρισμού της, είναι και η εξέλιξη που προωθούν -και με μεγαλύτερη ένταση στις μέρες μας προωθούν- όσοι και όσες έχουν αναλάβει την υπεράσπιση των συμφερόντων αυτών που ευνοούνται από τη διαιώνιση της σημερινής κατάστασης. Αυτό που θα πρέπει να αποκατασταθεί είναι η εμπιστοσύνη στη συλλογική προσπάθεια, αφού μόνον η κοινή αναζήτηση των πιθανών δρόμων και πιθανών τρόπων μπο-

ρεί να οδηγήσει σε ένα καλύτερο αύριο και στη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου. Συμπερασματικά, η αρνητική συγκυρία απαιτεί -όσο ποτέ ίσως στο παρελθόν- την κριτική θεώρηση των πληροφοριών και γενικότερα των ειδήσεων, δηλαδή τη διερεύνηση του κατά πόσο η «εικόνα» που μας παρουσιάζεται είναι τεκμηριωμένη με στοιχεία, του κατά πόσο η «εικόνα» της πραγματικότητας που μας παρουσιάζεται εξυπηρετεί συγκεκριμένα συμφέροντα. Η δυσκολία του εγχειρήματος είναι μεγάλη, ιδιαίτερα για εκείνους και εκείνες που η εργασία τους δεν αφήνει μεγάλη περιθώρια για αναστοχασμό, όπως και για εκείνη την κατηγορία του πληθυσμού που δεν μπορεί να έχει πρόσβαση σε εναλλακτικά μέσα & πηγές πληροφόρησης. Εντούτοις, η παράδοση κριτικής και αμφισβήτησης, η οποία έχει χαρακτηρίσει την πορεία των ανθρώπων αυτού του τόπου, μπορεί να αποτελέσει εφελκυστήρα μιας προσπάθειας που θα οδηγούσε στην μετατροπή της δικαιολογημένης οργής σε ενεργή δύναμη κοινής προόδου και δημιουργίας.

«Together we stand
Divided we fall
Ενωμένοι στεκόμαστε,
διαίρεμένοι πέφτουμε»

Pink Floyd, The Wall

1 Σ' αυτή τους τη λογική δεν πρωτοτυπούν, αφού ένας μη ικανοποιημένος εργαζόμενος μπορεί να προκαλέσει ζημιά στη φήμη της εταιρείας, όπως με τις πύλες από 20 «ελεύθερες» πτώσεις εργαζομένων από υψηλούς ορόφους στην France Telecom, οι οποίες οδήγησαν την εταιρεία να θέτει ως όρο πρόσληψης την έγγραφη υπόσχεση μη αυτοκτονίας!!!

2 Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το ποσοστό όσων ψηφίζουν δεν ξεπερνά συνήθως το 60% (επί των εγγεγραμμένων), ενώ ο αριθμός των άστεγων, όσων ζουν κάτω από γέφυρες, σε τέντες & σε τροχόσπιτα διαρκώς αυξάνεται τείνοντας προς το 1% του συνολικού πληθυσμού της χώρας!